Na desno otok Pašmon z velikim samostanom Tkon, ki ga je ustanovil hrvaški kralj Krešimir III. Na kopnem Biograd (Zaravecchia). Nekdaj grad hrvaških kraljev. — Pakoštani. Zadaj Dinarsko gorovje. — Vse polno otokov in otočičev. — Ljudstvo se peča z nabiranjem koral in spužev. — Največji otok Zlarin. Tu se kanal jako zoži. V prejšnjih dobah ga je zapirala veriga.

Šibenik (12.000 prebivalcev). Prihod 3·30, odhod 5·—. Presenetljiv pogled. Mesto sezidano po strmem pobočju holma, na vrhu grad. Največja znamenitost je stolnica. Iz 15. in 16. stoletja. Zato različni slogi. V južnem kotu luke, v Magdaleni, šolska ladja »Dandolo« za mladeniške pomorščake.

Šibenik-Split. Pri izlazu iz Šibeniškega kanala na desno Zlarin. Morje zopet jako otočno. Na levo globoka zaseka, na nje koncu Krapanj. — Primošten (Capocesto). — Rogoznica. — Pri rtu »Planka« se obala obrne proti vzhodu.

Spljetski zaliv. Na desno in levo otoki in čeri. Spljet. Prihod ob 9. uri. Nočevanje.

Četrti dan. Sreda 23. avgusta.

Spljet (25.000 prebivalcev).

V jutro 23. avgusta ob 6·30 izlet v Solin z železnico. Prihod 6·46. Naprosili bomo konservatorja monsignora Bulića, da nam razkaže izkopanine, ki se vrše pod njegovim vodstvom.

Solin (rim. Salona). Jako zanimive izkopanine iz rimske in prvokrščanske dobe. Mestno ozidje, vodovodi, kopeli, gledališča, bazilike, pokopališča itd. Odhod iz Solina 10·31, povratek v Spljet 10·44. Obed. Ogledovanje Spljeta. — Dioklecianova palača, 30.000 m². V njenem okviru je sezidano skoro vse staro mesto, kjer stanuje do 3000 ljudi. — Stolnica, mavzolej cesarja Diokleciana, ki je v njem tudi pokopan. — Aeskulapov ali Jupitrov tempelj, zdaj baptisterij. — Arheološki muzej. — Stroßmayerjeva obala. — Bačvice (kopeli), Katalinićevi vrti. — Povratek v novo mesto. — Hrvojina kula (benečanski stolp). — Gradska obala. — Mramornati vodnjak cesarja Franca Jožefa. — Spomenik Luke Botića. — Izprehod na Marjan. Prekrasen razgled. Tam bi bila lahko skupna večerja. — Prenočevanje. —

Namesto izleta v Solin bi se mogel prirediti izlet v Trogir, kamor bi pač bilo izletnike bolje volja. Trogir (Trau) je najzanimivejše in najbolj karakteristično dalmatinsko mesto. Povse srednjeveškega značaja.

Peti dan. Četrtek 24. avgusta.

Odhod iz Spljeta ob 4·00 zjutraj z »Dalmacijo«.

Hvar (Lesina). Prihod 6·30, odhod 6·50. Avstrijska Madeira. Mesto ima deloma še utrdbe. Dve trdnjavici, na levo Fort Spagaolo iz 14. stoletja, na desno Napoleon izza francoske okupacije. Stolnica, lombardski slog iz 14. stoletja.

Vis (Lissa). Prihod 8·10, odhod 8·30. — Zgodovinska znamenitost. Spomenik dne 20. julija 1866. padlim pomorščakom. Palme in rožiči.

Komisa. Prihod 9·45. Izlet v Bisove (Busi) 10·—. Modra špilje. Slična oni svetovnoznani na otoku Kapri. Vhod 1½ m visok, 3½ m širok. Špilja 30 m dolga, 16 m široka. Globočina 16—18 m. Modra luč nastane zaradi podmorskega vhoda na nasprotni strani. Ob ugodnem stanju solnca prodre dnevna svetloba skozi podmorska vrata do dna špilje, od koder se odbija. Voda absorbuje vse druge žarke, in le modri trakovi prodro na površje.

Iz Bisova nazaj v Komiso, odkoder odhod ob 11·00 zvečer z Lloydom.

Šesti dan. Petek 25. avgusta.

Parnik zavozi v kanal Pelješac. Na levo polotok Pelješac (Sabiancello), na desno otok Krč (Curzola). Na pečini Glavat svetilnik. Na desni otok Miljes (Melada), na levo nadalje več otokov: Jakla, Župana, Lopud in otočičev.

Gruž-Dubrovnik. Prihod 7·30, odhod 9·30. — Med Gružem in Dubrovnikom polotok Lapad. — Otok Lakroma. — Med trdnjavami Punta d'Ostro na levo, Mamula na otoku Rondoni in Pta. d'Arca na desnem polotoku Cuštica kotorsko ustje (bocche di Cattaro). V ozadju Novigrad (Castelnuovo). Na levo se zaje hercegovinska Sutorina (pred okupacijo neutralno ozemlje) v Dalmacijo prav do morja; rt Kobila. — Teodoški zaliv; arzenal c. in kr. mornarice. — Kanal »le Catene« se je svojedobno zapiral z verigami, odtod ime. — Kotorski zaliv. —

Kotor. Prihod 1·30. — Prekrasen pogled. — Kotor ima kakih 4000 prebivalcev. V starem veku Ascrivium. Nima mnogo zanimivega. Jako ozke ulice. Interesantne stare hišice. Stolnica. Izprehod proti Lovčenu do razgledne točke »Bella Vista«. — Prenočevanje. —

Sedmi dan. Sobota 26. avgusta.

Odhod iz Kotora 6·00 z Lloydom.

Rižana (Risano). Prihod 7·15, odhod 8·15. — Najstarejši dalmatinski kraj, ustanovljen najbrže v drugem stoletju. V ozadju znamenite Krivoščije.

Novigrad (Castelnouvo). Prihod 10·00, odhod 10·30. — Staro ozidje in stare trdnjave. Na vrhu Fort Spagnuolo iz l. 1538. Trdnjava v nižavi — Forte die Terra — je še starejša. Mesto je ustanovil l. 1373. prvi bosanski kralj Tvrdko I. Kotromanović. Nekdanja prestolnica vojvodine Saba, ki jo je ustanovil Stefan Kozača pod cesarjem Friderikom IV. l. 1440. Današnja Hercegovina.

Čavtat (Ragusa vecchia). Prihod 12·30, odhod 1·30. — Menda stari Epidaurus.

Gruž. Prihod 2·30. Obed. Izprehod v Dubrovnik. Raz Boninar (Bella Vista) diven pogled na Dubrovnik, Lapad, Pile, Lovrijenac (Fort S. Lorenzo) itd. — Pot drži po visoki, strmi obali. Velike agave in kakteje. Predmestje Pile. Nova bolnica. Mestni park Gradac. Hotel Imperial. Skozi pileška vrata vhod v Dubrovnik (Ragusa, kakih 15.000 prebivalcev). — Staro in močno ozidje (miri od grada). Zgodovinsko jako zanimivo mesto. Pred pileškimi vratmi je monumentalen vodnjak kiparja Rendića z vilo iz Gundulićeve drame »Dubravka«. Skozi vrata se pride takoj na placo (stradone), ki je bila svojedobno kanal. Palače so si čudno slične; nastale so istodobno po potresu l. 1667. Na levo cerkev Sv. Spas. (S. Salvatore) s klasičnim pročeljem iz l. 1520. Dalje frančiškanska cerkev z zanimivim zvonikom l. 1424, v 17. stoletju deloma prenovljen. Lepa gotska vrata. Samostanska lekarna je izmed najstarejših v Evropi. Na koncu place je na levo dogana, pred njo Roland-soha, znak trgovske prostosti. Na desno rektorska palača, sezidana 1388—1424, prenovljena po potresu l. 1667. Lepo dvorišče. Rektor je bil za republike predsednik malega sveta. Poleg rektorske palače občinska hiša, lokalni muzej in gledišče. — Cerkev sv. Vlaha, dalje stolnica Velika Gospa. Slika v velikem oltarju (Vnebovzetje Marije) pripisujejo Tizianu. Na stranskih altarjih tudi znamenite slike, ki so jih slikali Pordenone, Palma star., Andrea del Sarto itd. Obe cerkvi sta baročni. Gundulićev trg s spomenikom od Rendića. Vojaška bolnica, prej jezuitski samostan, in Collegium Ragusinum. Izprehod po ozidju v spremstvu vojaka; dovoljenje se izposluje na komandi. — Na vzhodnem koncu place pločka vrata. — Mala luka (Cassone). — Samostan Dominikancev. Krasne slike. Znamenit obhod (Kreuzgang) — Rastlinstvo okrog Dubrovnika se bliža tropičnemu. Palme, agave, velikanske platane, kakteje itd. — V Dubrovniku ali Gružu prenočevanje. (Konec.)

Razgled po šolskem svetu.

— **Češka šola v Litomericah.** Dne 24. pret. m. je upravno sodišče na Dunaju razglasilo razsodbo glede pritožbe občine Litomerice in nemškega mestnega šolskega sveta proti naučnemu ministrstvu, ker je dovolilo ustanovljenje javne češke ljudske šole v Litomericah. Upravno sodišče je odbilo utok kakor neosnovan ter je obsodilo občino v plačanje stroškov v znesku 1200 K. S tem je torej priznano, da živi v Litomericah tako močna češka manjšina, da ima po zakonu pravico do češke šole.

Raznoterosti.

× **Ljudsko štetje na Ruskem.** Rusko cesarstvo je imelo, kakor kaže baš končano ljudsko štetje, 1. januarja 1910. leta 160,095.200 prebivalcev. Zadnje štetje se je vršilo na Ruskem leta 1897. Od takrat pa do danes se je pomnožilo prebivalstvo za 26·2%, to je okolo 33,199.000, kar znači lep napredek. Po deželah se razdeli rusko prebivalstvo sledeče: v evropski Rusiji 116,505.000, na Poljskem 11,671.000, v Kavkaziji 11,392.400, v Sibiriji 7,878.500, v Osrednji Aziji 9,631.000 in na Finskem 3,015.700 prebivalcev. Osminka vsega prebivalstva, to je približno 21 milijonov Rusov, živi v večjih mestih, drugi pa so razdeljeni po manjših mestih, vaseh in selih.

× **Poraba alkohola na Francoskem.** Ravnatelj psihiatričnega zavoda v Bizerti je obelodanil naravnost neverjetne podatke o vse veči porabi alkohola na Francoskem. Francoska stoji z ozirom na porabo alkohola na prvem mestu med vsemi evropskimi državami. Leta 1907. so porabili v Francoski 129 milijonov litrov alkohola ali 3·31 litrov po osebi. Posebno se mnogo porabi absinta. Poraba absinta se je od 700.000 litrov leta 1874. povišala na 36 milijonov litrov leta 1910. Po tej porabi alkohola trosi Francoska sedaj vsako leto za alkohol lepo vsotó treh milijard frankov.

× **150.000 mark v mravljišču.** Blizu Hanoverja so si neznani tatovi izbrali zares čudno skrivališče za ukradeni denar. Na binkoštni pondeljek sta dva delavca našla v tamošnji okolici mravljinšče, v katerem je bilo 150.000 mark.

× **Poljska razstava v Berlinu.** Zveza poljskih obrtnih društev priredi meseca avgusta (26.—28.) v Berlinu obrtno razstavo, ki jej je svrha, da pokaže, kaj se in kako se v Poljski dela na polju industrije in obrti. Posebni oddelek bo za ta dela poljskih žensk.

Zahvala.

Učiteljiščni abiturienti in abiturientke se kar najtopleje zahvaljujejo cenjenemu učiteljstvu, zastopnikom raznih korporacij in vsem ostalim udeležencem za mnogobrojen poset našega zborovanja. Posebno zahvalo izrekamo vsem gospodom pozdravnim govornikom: predsedniku „Zaveze jugoslov. učiteljskih društev“ učitelju Jelencu, deželnemu poslancu Ganglu, ki nas je pozdravil v imenu „Zveze slovanskega učiteljstva“ ter g. Nagliču za pozdrav v imenu svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva. Za lep pozdravni govor izrekamo posebno zahvalo srčnemu prijatelju učiteljstva g. prof. Jugu in g. Vesenjaku, uredniku „Sloge“. Zahvala dalje g. poročevalcem listov in g. učitelju Ivanu Dimniku, ki nas je s pravo požrtvovalnostjo podpiral v pripravah za naše zborovanje.

Izrečena naj bo na tem mestu dalje zahvala vsem onim, ki so pripomogli k našemu krasno uspelemu vrtnemu koncertu: g. gostilničarju, ki je znan kot velik prijatelj učiteljstva in po svoji točni in solidni postrežbi, našim pridnim orkestrovcem in pevcem, g. nadučitelju Črnagoju, ki nam je podaril kot gmotni prispevek vrtnega koncerta veliko množino cvetlic, vsem gospodičnam-prodajalkam cvetlic in narodnega blaga; slednjič srčna hvala vsem ostalim udeležnikom vrtnega koncerta, ki so z gmotnimi prispevki položili temelj za učiteljiščni sklad.

Listnica uredništva.

V kočevski okraj: Danes nam je zmanjkalo prostora, porabimo prihodnjič. Pozdrav! — F. K. v P.: Tak predlog, seveda jako previdno sestavljen in še previdnejše utemeljen, bi bil umesten. Boljše pa je, če bi ga ne bilo treba.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 296. **Štajersko.** 1—1

Na osemrazredni ljudski šoli v Orešju je stalno popolniti mesto šol. vodje z dohodki II. plačilnega reda.

Prošnje za to službo je vlagati po službenem potu pri krajnem šol. svetu v Orešju do 20. julija 1911.

Okrajni šolski svet v Brežicah,
dne 21. junija 1911.

Priden in pošten deček

z dežele, ki ima veselje do barvarstva in snaženja oblek se **sprejme takoj** v

kemični barvalnici in snažilnici oblek

Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip štev. 8.

AVGUST AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 13

priporoča svojo bogato zalogo

stekla, porcelana, svetilk, okvirov, šip itd. Tintnike za šolske klopi, kakor tudi aparate za fizikalične poizkušnje. — Prevzema vsa v to :: stroko spadajoča dela. ::

Iv. Bonač

v Ljubljani

priporoča svojo trgovino papirja in pisalnih potrebščin, kartonažno tovarno, knjigoveznico.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

Slov. Ilustrovani Tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane četrtletno le K 1·80. Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem! Naslov: „Ilustrovani Tednik“, Ljubljana.

J. Jax

Ljubljana

Dunajska cesta

Šivalni stroji, kolesa in pisalni stroji.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in izplačuje se vsak **četrtek** od ½2.—½3. ure popoldne in vsako **soboto** od 5.—½7. ure zvečer ali pa vsak dan potom poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem **hranilnih vlog** po 5%, oddaja **posojil na osebni kredit** po določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober **porok in plačnik**), **zastava premičnin, zemljišč in vknjiženih terjatev, predznamba na plačo ali penzijo.**

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljatvi 20 h v poštnih znamkah za frankaturo. **Tudi prošnjam za posoj . naj se priloži poštna znamka za 20 h za dopošiljatev rešitve.**

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12	mesečnih	rokih,	in	sicer	11	rokov	à 9	K	— h,	12.	rok	4	K	78 h
B	„ 18	„	„	„	„	17	„	„ 6	„	— „	18.	„	3	„	56 „
C	„ 24	„	„	„	„	23	„	„ 4	„	50 „	24.	„	4	„	— „
D	„ 38	„	„	„	„	37	„	„ 3	„	— „	38.	„	—	„	66 „
E	„ 46	„	„	„	„	45	„	„ 2	„	50 „	46.	„	1	„	81 „
F	„ 60	„	„	„	„	59	„	„ 2	„	— „	60.	„	—	„	70 „
G	„ 70	„	„	„	„	69	„	„ 1	„	75 „	70.	„	1	„	48 „
H	„ 85	„	„	„	„	84	„	„ 1	„	50 „	85.	„	1	„	26 „

Zadružni lokal je v Ljubljani, Frančiškanska ulica slovitkov 5., v poslopju Učiteljske tiskarne I. nadstr.